

тається, як уступ з якогось представлення. Суворий сивобородий проповідник і красна дівчина-королева дискусували над питаннями відносно котрих весь нарід був роздіхений і захоплений кровавою цивільною війною. Найбільше вони дискусували над тим, чи мають право піддані в яких би не було обставинах бунтуватись проти своїх правителів. Звичайно Марія була за тим, що піддані не мають такого права. І колиб Нокс на таке згодився, то-б реформація ніколи не відбула ся так, як того не хтіла Марія і її наступники. Кажуть, що Нокс був заможно простомовним перед королевою, як того не повинно було бути, але то було її власне розпоряджене, і коли вона уважала, що він висловлював ся "просто з моста", так не треба булоб їй його кликати. Але треба було і такої завзятости в Нокса говорити, бо не тільки приятелі Марії, а й протестанські лорди, наступлювались проти него, коли він виступав проти таких річий, які і вони робили.

Ми бачимо, що до того часу протестантизм був лише номінальною релігією Шкоції, в дійсності мало було що зробленого, аби він стався дійсно національною вірою Скачменів. Нокса найбільше обурювало те, що не було призначено жадного підтримання проповідникам та на проваджене церковної роботи. Одна угода, що була зроблена в тім напрямку, здавалась Ноксові тільки глузванем. Після сеї угоди був наложений податок на всі церковні маєтки в